

SUOMEN AMPUMAHIIHTOLIITON
YHDENVERTAISUUS- JA TASA-ARVOSUUNNITELMA
2020

Sisällys

Tiivistelmä.....	2
1 JOHDANTO.....	3
1.1 Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelman tavoite.....	4
1.2 Terminologia.....	4
2 SUOMEN AMPUMAHIIHTOLIITON YHDENVERTAISUUS- JA TASA-ARVOSUUNNITELMA	6
2.1 Suunnitelman päivittäminen	6
2.2 Osallistaminen ja sitouttaminen.....	6
2.3 Arvot	7
2.4. Nykytilan kuvaus.....	7
2.5 Hallinto	8
2.6 Kyselyt ja kyselyiden päätuloksia	8
2.7 Tavoitteet ja tulevat toimenpiteet	9
2.8 Seuranta.....	11
2.9 Toimintaohje havaitessasi tai kohdatessasi syrjintää.....	11
2.10 Yhteenveto	11

Tiivistelmä

Suomen Ampumahiihtoliitossa koemme yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon toteutumisen lajimme kaikissa toiminnoissa tärkeäksi, toimintaamme laaja-alaisesti määrittäväksi tavoitteeksi.

Ampumahiihtoliiton tavoitteena on tarjota kaikille yhdenvertainen mahdollisuus nauttia ampumahiihtoharrastuksesta ja luoda avoin sekä monimuotoinen toimintaympäristö, johon jokainen voi tulla omana itsenään. Haluamme toimia eettisesti sekä arvopohjaltamme kestävästi ja avoimesti. Toimintaamme ohjaavat yhdenvertaisuus-, tasa-arvo- ja liikuntalaki.

Suomen Ampumahiihtoliiton yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelman prosessi käynnistyi vuonna 2016, jonka jälkeen suunnitelmaa on päivitetty tasaisin väliajoin, viimeksi vuonna 2020. Olemme sitouttaneen Liiton luottamus- ja toimihenkilöt pitkäjänteiseen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustyöhön sekä käynnistäneet yhdenvertaisuus ja tasa-arvoprojektin toiminnan tehokkaaksi jalkauttamiseksi myös osaksi seuratoimintaa ja koko ampumahiihtokenttää. Tasa-arvokysymykset on otettu vahvasti huomioon Liiton uudessa strategiassa vuosille 2021-2026.

Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvotyön myötä aihe on nostettu säännöllisen tarkastelun kohteeksi seuravaliokunnissa ja kiinnitetty huomiota siihen, että kaikkea toimintaa ja palautetta tarkastellaan myös yhdenvertaisuuden- ja tasa-arvon näkökulmista. Hallituksessa on otettu käyttöön sukupuolikiintiöt, minkä ansiosta hallituksen jäsenten sukupuolijakauma on tasaantunut. Seuroille luotu ohjeistukset matalan kynnyksen lajiesittelyjä varten sekä helposti järjestettävä Napsu-ampumahiihtoleiri, jossa lajista kiinnostuneille opetetaan lajin perustaitoja. Olemme toteuttaneet kyselyitä niin seuroille kuin urheilijoillekin ja kyselyiden tulosten pohjalta muun muassa kilpailu- ja ryhmävalintakriteereitä on selkeytetty ja häirinnän vastaiseen työhön sekä ennaltaehkäisyyn on panostettu entistä vahvemmin.

Tällä hetkellä painopisteemme on kolmessa päätavoitteessa. Pyrimme vahvistamaan naisten asemaa seura- ja Liittotoiminnoissa muun muassa tarjoamalla mahdollisuuden ilmaisiin valmentajakoulutuksiin sekä tutkimalla naisten osallistumista seuratoimintaan kyselyllä. Haluamme lisätä yhdenvertaisuutta suomalaisessa ampumahiihdossa alueellisin yhteisleirein ja lajiesittelyin sekä tiedottaa edullisista harrastusmahdollisuuksista ja yhdenvertaisuutta lisäävistä toimista. Huomioimme nuorten urheilijoiden odotuksia jatkamalla urheilijakyselyiden tekemistä sekä luomalla selkeät toimintaohjeet syrjintä- ja häirintätilanteisiin. Tavoitteenamme on tiedottaa, kouluttaa ja viestiä vahvasti häirinnän ja syrjinnän ehkäisystä sekä nollatoleranssista. Vakaana pyrkimyksenämme on tehdä pitkäjänteistä, määrätietoista ja ajankohtaista työtä tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistämiseksi vuodesta toiseen.

1 JOHDANTO

Yhdenvertaisuuslain mukaan ketään ei saa syrjiä iän, alkuperän, kansalaisuuden, kielen, uskonnon, vakaumuksen, mielipiteen, poliittisen toiminnan, ammattiyhdistystoiminnan, perhesuhteiden, terveydentilan, vammaisuuden, seksuaalisen suuntautumisen tai muun henkilöön liittyvän syyn perusteella. Syrjintä on kielletty riippumatta siitä, perustuuko se henkilöä itseään vai jotakuta toista koskevaan tosiseikkaan tai oletukseen. Yhdenvertaisuus on perusoikeus. Oikeudenmukaisessa yhteiskunnassa kaikilla ihmisillä tulee olla yhdenvertaiset mahdollisuudet kouluttautua, tehdä töitä ja saada erilaisia palveluja. ([Yhdenvertaisuuslaki](#))

Tasa-arvolaissa on säädetty sukupuolten tasa-arvon edistämisestä ja sukupuoleen perustuvan syrjinnän kiellosta. Uudistetussa tasa-arvolaissa sukupuoleen perustuvan syrjinnän kiellot laajennettiin koskemaan myös sukupuoli-identiteettiin tai sukupuolen ilmaisuun perustuvaa syrjintää. Laki velvoittaa lisäksi ennaltaehkäisemään tätä syrjintää. ([Tasa-arvolaki](#))

Liikuntalain mukaan järjestöjen tulee toimia yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa edistäen ([Liikuntalaki](#)). Nämä lait ohjaavat ja velvoittavat Suomen Ampumahiihtoliiton toimintaa. Liitto on sitoutunut toimimaan osaltaan näiden lakien mukaisesti ja edesauttamaan yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon periaatteiden toteutumista ampumahiihdon parissa sekä ennaltaehkäisemään syrjintää.

Suomen Olympiakomitea tuo työssään vahvasti esille vastuullisuuden, urheilun etiikan sekä tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden. Olympiakomitea on viime vuosina luonut urheilumaailman vastuullisuuden edistämiseksi runsaasti materiaaleja eri urheilulajien edustajien hyödynnettäväksi. Näitä ovat muun muassa Olympiakomitean Vastuullisuuskompassi ja Urheiluyhteisön vastuullisuusohjelma 2020-2024. ([vastuullisuuskompassi.pdf](#), [vastuullisuusohjelma-2020-2024.pdf](#))

Asia on huomioitu vahvasti myös kansainvälisellä tasolla ja Euroopan komission mukaan tasa-arvon lisääntyminen urheilussa tuo monia hyötyjä, kuten monimuotoisuuden kasvu sekä palveluiden laadun parantuminen erilaisten roolimallien ja lähestymistapojen lisääntyessä, jotka pitkällä aikavälillä auttavat myös luomaan turvallisempaa urheiluyhteisöä. Lisäksi urheilun tasa-arvon lisääntymisellä on positiivinen vaikutus naisten terveyteen. ([europa.eu/pdf](#))

Suomen Ampumahiihtoliiton yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelma hyväksyttiin hallituksen kokouksessa 21.10.2020. Suunnitelma viestitään kaikille jäsenille Liiton internetsivuilla. Suunnitelman toteutumista seurataan vuosittain hallituksen kokouksissa ja päivityksiä tehdään tavoitteiden osalta vuosittain tarpeen mukaan. Liiton tasa-arvo ja yhdenvertaisuusprojekti, mukaan lukien projektin työryhmä ja ohjausryhmä, seuraa tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden toteutumista suomalaisessa ampumahiihdossa ja antaa toimenpide-ehdotuksia Liitto- ja seurasella.

1.1 Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelman tavoite

Ampumahiihtoliitossa koemme yhdenvertaisuus ja tasa-arvosuunnitelman tärkeäksi, jotta

1. Jokaisella on yhdenvertainen mahdollisuus nauttia ampumahiihtoharrastuksesta
2. Toimintamme on monimuotoista ja avointa, johon kaikki ovat tervetulleita omana itsenään
3. Toimemme ovat arvopohjaltaan sekä etiikaltaan kestäviä ja läpinäkyviä

Yhdenvertaisuussuunnittelun tavoitteena on epäkohtien tunnistaminen, toiminnan ja käytäntöjen arviointi ja kehittäminen sekä osallisuuden lisääminen. Tasa-arvo ja yhdenvertaisuus ovat merkittävässä asemassa Liiton uudessa strategiassa vuosille 2021-2026. Strategiassa eri painopistealueita on mietitty ottaen huomioon tasa-arvo- ja yhdenvertaisuusnäkökulma. Strategia sisältää myös oman yhdenvertaisuus ja tasa-arvo -osion, jossa näiden teemojen strategiaan valintoihin syvennytään tarkemmin. Yhdenvertaisuus ja tasa-arvosuunnitelman tärkeä tavoite on osaltaan varmistaa työn toteutuminen käytännössä. Suunnitelman avulla luodaan lyhyemmän aikavälin tavoitteita ja kehitetään ajankohtaisia toimenpiteitä näiden saavuttamiseksi sekä seurataan ja arvioidaan työtä tasaisin väliajoin.

Liiton tärkeä näkökulma on yhdenvertaisuuteen vaikuttavien toimintatapojen tiedostaminen ja kehittäminen. Tavoitteena on ollut yhdenvertaisuusajattelun sisäistäminen, tietoisuuden lisääminen ja käytännön toiminta organisaation sisällä. Nyt näitä tavoitteita ja toimenpiteitä suunnataan voimakkaammin myös seuratasolle.

1.2 Terminologia

Yhdenvertaisuus tarkoittaa, että jokaista yksilöä tulee kohdella samanarvoisesti, eikä ketään tule asettaa eriarvoiseen asemaan tai syrjiä iän, kansalaisuuden, alkuperän, kielen, uskonnon, mielipiteen, poliittisen- tai ammattiyhdistystoiminnan, vakaumuksen, perhesuhteiden, terveydentilan, vammaisuuden, seksuaalisen suuntautumisen tai muun henkilöön liittyvän syyn perusteella. Tosiasiallinen yhdenvertaisuuden toteutuminen voi edellyttää heikommassa asemassa olevien ryhmien erityistarpeiden huomioimista. ([Yhdenvertaisuusvaltuutettu](#)) **Tasa-arvolla** tarkoitetaan sukupuolten välistä yhdenvertaisuutta. (<https://www.tasa-arvo.fi/lainsaadanto>)

Syrjinnällä tarkoitetaan jonkin yksilön tai tietyn ihmisryhmän asettamista eriarvoiseen asemaan tietyn henkilökohtaisen ominaisuuden vuoksi, kuten esimerkiksi seksuaali- tai sukupuolivähemmistöjen edustajat tai maahanmuuttajat. Syrjintä voi näkyä joko yksittäisenä syrjivänä tekona tai johtua epäoikeudenmukaisista säännöistä tai käytänteistä.

(<https://yhdenvertaisuus.fi/>)

Seksuaalinen häirintä tarkoittaa ei-toivottua luonteeltaan seksuaalista käytöstä, jolla loukataan henkilön henkistä tai fyysistä koskemattomuutta. Seksuaalinen häirintä voi olla fyysistä, sanallista tai sanatonta. **Sukupuolinen häirintä** tarkoittaa sukupuoleen perustuvaa häirintää, joka voi näkyä esimerkiksi jonkin sukupuolen vähättelynä tai asettamisena epätasa-arvoiseen asemaan. Sukupuolten tasa-arvosta on säädetty tasa-arvolaisissa, jonka mukaan sukupuolten kohtelun tulee olla yhdenvertaista. (<https://www.tasa-arvo.fi/seksuaalinen-hairinta>)

Positiivinen erityiskohtelu on keino, jolla voidaan saavuttaa käytännössä todellinen yhdenvertaisuus esimerkiksi parantamalla heikommassa asemassa olevan ryhmän asemaa. Positiivinen erityiskohtelu antaa mahdollisuuden erityistoimiin, joilla syrjinnälle alttiin ryhmän henkilöt voidaan asettaa etuoikeutettuun asemaan tai esimerkiksi soveltaa heihin muita lievempiä kriteereitä tarkoituksena yhdenvertaisuuden lisääminen. Positiivinen erityiskohtelua voidaan toteuttaa vain perustelujen syiden vuoksi, eikä se ole sallittua, jos sen tosiasiallinen tarkoitus ei ole edistää yhdenvertaisuutta. ([Yhdenvertaisuusvaltuutettu](#))

Esteettömyydellä tarkoitetaan, että rakennettu ympäristö on toimiva kaikille käyttäjille ja **saavutettavuus** tarkoittaa esimerkiksi palveluiden, viestinnän, verkkosivujen ja tiedonsaannin toimivuutta jokaisen käyttäjän kohdalla. Esteettömyys käsittää lähinnä fyysisen esteettömyyden ja saavutettavuus tarkoittaa yleisesti aineettomia ympäristöjä. ([esteettömyys/saavutettavuus](#))

Kohtuullinen mukauttaminen tarkoittaa tarpeellisia ja asianmukaisia mukautuksia, joilla varmistetaan esimerkiksi vammaisten henkilöiden yhdenvertainen mahdollisuus osallistua ja joista ei aiheudu järjestäjälle suhteetonta vaivaa. ([Yhdenvertaisuusvaltuutettu](#))

Monimuotoisuus käsittää ihmisten moninaisuuden ja moniarvoisuuden, joka ilmenee eroina ihmisten iässä, sukupuoleessa, alkuperässä, kansallisuudessa, uskonnossa, vakaumuksessa mielipiteissä ja näkemyksissä. **Suvaitsevuus** määritellään Unescon mukaan: ”Ihmisoikeuksien kunnioittamisen periaatteen mukaisesti suvaitsevaisuuden osoittaminen ei merkitse yhteiskunnallisen epäoikeudenmukaisuuden sietämistä eikä omasta vakaumuksesta luopumista eikä sen heikentämistä. Se merkitsee sitä, että ihminen saa vapaasti pitää kiinni vakaumuksestaan ja hyväksyy sen, että toiset pitävät kiinni omastaan.” ([Sisäministeriö](#))

2 SUOMEN AMPUMAHIIHTOLIITON YHDENVERTAISUUS- JA TASA-ARVOSUUNNITELMA

Suomen Ampumahiihtoliitto ry on ampumahiihtoa, ampumajuoksua ja rulla-ampumahiihtoa edistävä urheilujärjestö, jonka päätoimipiste sijaitsee Helsingin Pitäjänmäellä Sporttitalossa. Kaikkia Suomen Ampumahiihtoliiton alaisia lajeja voivat harrastaa niin naiset / tytöt kuin miehet / pojat aina lapsuudesta veteraanisarjoihin.

Suomen Ampumahiihtoliiton yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelman tavoitteena on edistää yhdenvertaista ja tasa-arvoista urheilua ja lisätä asioiden tuntemusta henkilöstön sekä lajin parissa toimivien ihmisten keskuudessa. Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelman ensimmäisinä tavoitteina oli keskittyä toimi- ja luottamushenkilöihin. Myöhemmissä vaiheissa yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa edistetään kaikessa Suomen Ampumahiihtoliiton alaisessa toiminnassa, kuten seuratoiminnassa.

Tämä suunnitelma on toteutettu Opetus- ja kulttuuriministeriön sekä Oikeusministeriön antamien ohjeiden ja suositusten mukaisesti. Ajantasainen yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelma on edellytys Opetus- ja kulttuuriministeriön tukirahoitukselle.

2.1 Suunnitelman päivittäminen

Ampumahiihtoliiton yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelman prosessi käynnistyi keväällä 2016. Prosessin vetäjänä toimi toiminnanjohtaja, joka toteutti kyselyn henkilökunnalle 11.5.2016. Kyselyn pohjan oli urheilujärjestöille tuottanut Valo ry. Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelmaa on päivitetty tavoitteiden osalta vuonna 2018 ja 2020. Suunnitelman sisältöä on uudistettu laajemmin vuonna 2020 osana Ampumahiihtoliiton tasa-arvo ja yhdenvertaisuus hanketta.

2.2 Osallistaminen ja sitouttaminen

Suomen Ampumahiihtoliiton yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelman tekemiseen on otettu mukaan sekä luottamus- että toimihenkilöitä. Osallistamisella on myös tavoitteena yhdenvertaisuus- ja tasa-arvoasioiden tunnettavuuden kehittäminen kaikkien suomalaisen ampumahiihdon parissa toimivien keskuudessa. Tasa-arvo ja yhdenvertaisuus on nyt esillä kaikissa Liittotoiminnoissa. Seurakontakteissa lisätään tietoisuutta ja viestitään erilaisista toimenpiteistä millä tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta pystytään lisäämään seuratoiminnoissa. Tasa-arvo ja yhdenvertaisuusprojekti panostaa myös nuorten osallistumisen lisäämiseen ja naisten määrän lisäämiseen ampumahiihtotoiminnoissa.

2.3 Arvot

Onnistumme yhdessä

- Toimintamme on osallistavaa ja yhteistyö perustuu rakentavaan vuoropuheluun kaikessa toiminnassa, mukaan lukien aktiivinen vuorovaikutus kansainvälisessä ampumahiihtoperheessä.
- Kaikki peliin! Toimimme ammattimaisesti, arvostamme ja luotamme toisiimme, kuuntelemme erilaiset mielipiteet ja näkemykset sekä sitoudumme yhteisiin päätöksiin ja linjauksiin.

Haluamme ja osaamme uudistua

- Toimintakulttuurimme mahdollistaa tietotaitoon perustuvan osaamisen, kokemuksen ja uusien havaintojen myötä uusiutumisen kaikessa toiminnassa.
- Toimimme systemaattisesti, arvioimme ja mittaamme onnistumistamme ja rohkeasti teemme johtopäätöksiä.

Toimimme vastuullisesti ja toisiamme kunnioittaen

- Jokainen ampumahiihdossa toimiva on tasaveroinen ihmisenä hänen lähtökohdastaan riippumatta.
- Ampumahiihdossa korostuu yhdenvertaisuus ja tasa-arvo kaikissa toiminnoissa.
- Puhdas urheilu, häirinnän 0-toleranssi, kestävä kehitys ja turvallisuus ovat kulmakivet toiminnalle.
- Ampumahiihdon toiminta viestintä ja tiedottaminen perustuu avoimuuteen ja oikea-aikaisuuteen.

2.4. Nykytilan kuvaus

Ampumahiihdon yhdenvertaisuus ja tasa-arvosuunnitelman mukaisesti on käynnistetty toimia yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon edistämiseksi, tietoisuuden lisäämiseksi sekä syrjinnän ehkäisemiseksi. Näitä käynnistettyjä ja toimintaan juurrutettuja toimenpiteitä jatketaan edelleen osana pitkäjänteistä yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon edistämistyötä.

Tasa-arvo ja yhdenvertaisuus on nostettu säännölliseen tarkasteluun seuravaliokunnassa. Lajipäällikön toimenkuvaan on lisätty huomio siitä, että toimintaa ja palautetta tulee tarkastella myös yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon näkökulmasta. Erityistä huomiota on kiinnitetty myös johtamistapoihin sekä toisten huomioimisen kulttuuriin. Kokouskäytänteitä on tihennetty, jotta jokaisen ääni saadaan kuuluviin. Yhteistyön merkitystä ylipäätään on korostettu.

Valmentajat (maajoukkuevalmentajat, vastuuvallmentajat ja urheilijoiden henkilökohtaiset valmentajat) käyvät koordinoitusti yhteisiä palaverieita harjoituskaudesta. Urheilijoilta kerätään leiripalautetta ja palautteeseen on reagoitu sen vaatimilla tavoilla. Saadun palautteen perusteella toimintaa on kehitetty ja esiin nousseisiin tasa-arvo- ja yhdenvertaisuuskysymyksiin on puututtu muun muassa selkeyttämällä kilpailu- ja ryhmävalintojen valintakriteereitä sekä tiedottamalla niistä avoimesti ennen kauden alkua. Liitto panostaa myös avoimeen tietoon julkaisemalla materiaalinsa kotisivuillaan kaikkien vapaasti käytettäväksi.

Tietoa ampumahiihdon harrastusmahdollisuuksista on kerätty esille niin Liiton kuin seurojenkin toimesta. Viestintää harrastuksen aloittamisesta ja siitä, miten toimintaan pääsee mukaan, pyritään edelleen lisäämään. Harrastajien määrää pyritään kasvattamaan tarjoamalla kaikille yhdenvertainen mahdollisuus ampumahiihdon harrastamiseen. Lajin harrastajamäärän lisäämiseksi seuroille on luotu ohjeistukset matalan kynnyksen lajiesittelyjä varten sekä helposti järjestettävä Napsu-ampumahiihtoleiri, jossa lajista kiinnostuneille opetetaan lajin perustaitoja. Naisten asemaa on vahvistettu tasa-arvolain vaatimusten mukaan luottamustehtävissä ja naisten aseman vahvistaminen jatkuu seuratyöhön ja siitä edelleen luottamustehtäviin kannustamisella.

2.5 Hallinto

Ampumahiihtoliiton hallituksen työ ja toiminnan arvopohja tukevat tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistämistä. Hallitus on hyväksynyt Liiton yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelman. Lisäksi Ampumahiihtoliiton hallitus on käynnistänyt yhdenvertaisuus- ja tasa-arvoprojektin, jonka tarkoituksena on tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden vahvempi esille tuominen ampumahiihdossa sekä näiden edistäminen Liitto- ja seuratasoilla.

Ampumahiihtoliiton hallitus valitaan vaaleilla syysliittokokouksessa, joissa vaalikelpoisia ovat Liiton jäsenten kirjallisesti ehdottamat sekä hallituksen nimivaliokunnan ehdottamat ehdokkaat. Hallituksessa on sukupuolikiintiö eli vähintään 30 % hallituksen jäsenistä tulee olla miehiä ja naisia. Hallitus on tehnyt töitä jäsentensä sukupuolijakauman tasaamiseksi, mikä on tuottanut tulosta ja naisjäsenten määrä on noussut yli sukupuolikiintiön 30 % rajan. Tällä hetkellä hallituksessa on miehiä 67 % ja naisia 33 %.

2.6 Kyselyt ja kyselyiden päätuloksia

Ampumahiihtoliitto teettää eri kohderyhmille kyselyitä, joilla kerätään palautetta toiminnasta. Kyselyiden tulosten perusteella laaditaan uusia toimenpiteitä toiminnan kehittämiseksi. Kyselyitä on teetetty nuorilla urheilijoilla, maajoukkueurheilijoilla, kansainvälisiin kilpailuihin osallistuneilla

sekä ampumahiihtokarnevaalien osallistujilla. Näiden lisäksi Liiton järjestämiltä lajiesittelyiltä kerätään palautetta toiminnan kehittämiseksi.

Nuorille urheilijoille tehdyissä kyselyissä on selvitetty nuorten toiveita ampumahiihdossa ja pyritty tätä kautta lisäämään nuorten urheilijoiden äänen kuuluvuutta. Nuoret kokevat yleisesti, että heidän vaikutusmahdollisuutensa valmennustoimintaan ja Liiton toimiin ovat heikot, eivätkä heidän mielipiteensä aina kuulu riittävästi ampumahiihtoon liittyvissä asioissa. Kyselyiden lisääntymistä kuitenkin kiiteltiin ja nuoret kokevat kyselyiden olevan heille yksi keino saada äänensä kuuluviin. Kyselyiden tekemistä jatketaan vuosittain. Kyselyillä on selvitetty lisäksi nuorten kokemuksia tasa-arvon toteutumisesta kilpailu- ja ryhmävalinnoissa ja tulosten perusteella kilpailu- ja ryhmävalintoihin on kiinnitetty erityistä huomiota. Valintakriteereitä on selkeytetty. Kriteerit julkaistaan kaikkien nähtäville ennen kauden alkua ja kilpailupistetilanne pidetään koko kauden ajan näkyvissä.

Kyselyiden mukaan nuoret näkevät ampumahiihdon harrastajissa sukupuolijakauman yleisesti tasaisena, mutta valmentajien, Liiton toimihenkilöiden ja hallituksen osalta naisten asemaa tulee vahvistaa sekä seuratoiminnoissa että Liiton toimissa. Naisia onkin kannustettu osallistumaan Liiton valmentajakoulutuksiin, joihin he ovat saaneet osallistua ilmaiseksi vuoden 2020 ajan. Naisten osallistumisesta seuratoimintaan on laadittu kysely, jonka tulosten perusteella luodaan toimia naisten osallistumisen tukemiseksi. Liitto on myös kannustanut ehdottamaan hallitukseen ja valiokuntiin niin naisjäseniä kuin nuoria jäseniä.

Kyselyissä on selvitetty myös nuorten kokemaa syrjintää ja seksuaalista- sekä sukupuolista häirintää ampumahiihdossa. Toiminnan perustana tulee olla urheilijoiden yhdenvertainen kohtelu, jossa ketään ei sivuuta tai jätetä huomiotta. Syrjintä ja häirintä -teemoja on lisätty käsiteltäväksi valmentajakoulutuksissa ja Liiton seurakäynneillä. Ampumahiihdon parissa toimivien henkilöiden tulee olla tietoisia häirinnän ja syrjinnän vastaisista toimista sekä toimintatavoista epäasiallisen käytöksen ilmetessä. Ennaltaehkäisevää syrjinnän ja häirinnän vastaista työtä tulee jatkaa sekä tuoda asiaa näkyville sen poistamiseksi. Lisäksi meidän tulee jatkaa aktiivisesti viestimistä ja tiedonjakoa siitä, kuinka puuttua syrjintään ja häirintään sekä kuinka urheilijat voivat tuoda epäasiallista käytöstä esiin matalallakin kynnyksellä. Tavoitteenamme on täysin syrjintä- ja häirintävapaa toimintaympäristö.

2.7 Tavoitteet ja tulevat toimenpiteet

Tavoitteet ja toimenpiteet sekä mittarit, aikataulu ja vastuuhenkilöt on kerätty taulukkomuotoon liitteeseen 1.

Tavoite 1. Naisten määrän lisääminen seura- ja Liittotoiminnoissa

Toteutettavat toimenpiteet:

- 1) Positiivisen erityiskohtelun myötä mahdollistetaan naisille ilmainen osallistuminen valmentajakoulutuksiin ja kannustetaan naisia mukaan valmennustoimintaan
- 2) Toteutetaan ”Naisten osallistuminen seuratoimintaan” -kysely, jolla etsitään syitä sille, mikseivät naiset osallistu seuratoimintaan sekä esteitä toimintaan osallistumiselle
- 3) Viestitään molempien sukupuolten tasapainoisen osallistumisen tärkeydestä ja hyödyllisyydestä
- 4) Huomioidaan tasa-arvolain vaatimukset valittaessa luottamushenkilöitä tehtäviinsä ja annetaan suositukset Liiton hallitukselle sukupuolijakauman korjaamiseksi Liitto, valiokunta - sekä seuratoiminnoissa

Tavoite 2. Yhdenvertaisuuden lisääminen suomalaisessa ampumahiihdossa

Toteutettavat toimenpiteet:

- 1) Liitto järjestää itse ja tukee seurojen järjestämiä yhteisiä leirejä ympäri Suomea
- 2) Kannustetaan seuroja järjestämään lajiesittelyjä kouluilla ja tiedottamaan niistä, viestitään Liiton kasvaneesta ekoasekapasiteetista ja näin esittelyjen järjestämisen helppoudesta
- 3) Lisätään valmentajakoulutuksiin pakollinen ohjaamisosio, jossa pitää järjestää joko Napsu-Ampumahiihto-leiri tai Tuiskun Ampparikoulu.
- 4) Säännöllistä viestintää Liiton viestintäkanavissa lajien edullisista harrastusmahdollisuuksista
- 5) Tarjotaan seuroille tietoa ampumahiihtoon liittyvistä konkreettisista mahdollisuuksista yhdenvertaisuuden lisäämiseksi aluetapaamisten, seurakäyntien ja uusien materiaalien kautta
- 6) Häirinnän ja syrjinnän ennaltaehkäisy ja poistaminen valmentajien, urheilijoiden ja seurahenkilöiden kouluttamisen avulla

Tavoite 3. Nuorten urheilijoiden odotusten huomioiminen

Toteutettavat toimenpiteet:

- 1) Valintakriteerien selkiyttäminen joukkue- ja ryhmävalinnoissa ja läpinäkyvyys kilpailupistetilanteessa
- 2) Toimintaohje urheilijalle syrjintätilanteessa
- 3) Urheilijakyselyt vuosittain, jossa selvitetään häirinnän ja syrjinnän kokemuksia, nuorten toivomia keinoja osallistua seurojen ja Liiton toimintaan ja yhdenvertaisuuden toteutumista ampumahiihdossa. Urheilijakyselyn tulosten pohjalta luodaan tarvittavat jatkotoimenpiteet.

2.8 Seuranta

Suunnitelman tavoitteiden ja toimenpiteiden toteutumista arvioidaan säännöllisin väliajoin. Toimenpiteiden arviointiin on luotu erilaisia mittareita, joita ovat muun muassa naisten osuus valmentajina, seuratoiminnassa ja Liiton eri valiokunnissa sekä hallituksessa, yhteis-/alueleirien sekä Napsu- ja Ampparikoulu toiminnan määrä ja ampumahiihdon harrastajamäärä. Seuraamme vuosittain urheilijakyselyiden tuloksia häirinnän ja syrjinnän kokemuksista sekä urheilijoiden tyytyväisyydestä valintakriteereihin ja niiden toteutumiseen. Kaikki mittarit on kuvattu liitteessä 1. Suunnitelmaa tarkastellaan kriittisesti ja sen tavoitteita päivitetään kahden vuoden välein. Seuranta, arviointi ja päivitykset ovat tärkeä osa ajankohtaista ja pitkäjänteistä otetta yhdenvertaisuus ja tasa-arvotyöhön.

2.9 Toimintaohje havaitessasi tai kohdatessasi syrjintää

Seuratoiminnassa esiintyvät kiusaamiseen ja epäasialliseen käyttäytymiseen liittyvät tapaukset selvitetään ensisijaisesti seuran sisäisesti.

1. Ota mahdollisuuksien mukaan epäasiallinen kohtelu kiusaajan/häiritsijän kanssa puheeksi. Kerro suoraan, että hänen käytöksensä on ei-toivottua ja koet sen häiritseväksi.
2. Jos et voi tai halua kertoa asiastasi suoraan kiusaajalle/häiritsijälle, käänny asiassasi valmentajan/ohjaajan, seurassasi nimetyn vastuuhenkilön tai jonkun muun turvalliseksi kokemas aikuisen puoleen.
3. Kirjaa kaikki ylös. Miten häirintä on ilmennyt ja kuinka usein toistunut. Myös loukkaavat viestit kannattaa säilyttää.

Havaitessasi tai kohdatessasi epäasiallista kohtelua voit ottaa yhteyttä myös:

- [Et ole yksin](#) -palveluun. Et ole yksin -palvelu on Väestöliiton ja suomalaisen urheilun yhteishanke ja tukipalvelu, joka auttaa häirinnän, väkivallan tai kiusaamisen kohteeksi joutunutta ja hänen läheisiään.
- Oman seurasi puheenjohtajaan tai muuhun nimettyyn vastuuhenkilöön
- Suomen Ampumahiihtoliiton puheenjohtajaan tai toiminnanjohtajaan
- Suoraan SUEK:in [ILMOita urheilurikkomuksesta](#) verkkosivustolle tehdäkseen ilmoituksen
- Viranomaisiin (lastensuojelu, poliisi)

2.10 Yhteenveto

Käytännössä syrjintää tai häirintää ovat muun muassa epäasialliset puheet, huomiotta jättäminen tai yhteisön ulkopuolelle sulkeminen, epämiellyttävä kosketus, nöyryyttävä käsky, uhkailu sanallisesti tai fyysisesti, yksilön vähättely tai nimittely, vitsailu toisen kustannuksella tai

poikkeavaksi leimaaminen. Syrjinnän kohteeksi voi joutua kuka vain; urheilijat, huoltajat, valmentajat, Liiton tai seuran työntekijät tai muu ampumahiihdon parissa toimiva henkilö. He voivat myös todistaa syrjintää, syyllistyä itse tahallisesti tai tahattomasti syrjintään, toimia tukena syrjintää kohdanneelle tai olla henkilö, jolle ilmoitetaan syrjinnän kokemuksesta.

Ampumahiihtoliitto on täysin sitoutunut reilun pelin henkeen, nollatoleranssiin epäasiallista käytöstä, häirintää ja syrjintää kohtaan sekä yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon edistämistyöhön. Kaikkien ihmisten kunnioitus on arvopohjamme perusta. Emme pelkää puuttua epäasialliseen toimintaan tai käytäntöihin. Kaikkiin ilmoituksiin suhtaudutaan vakavasti ja ne selvitetään kauttaaltaan kaikkien osapuolten kanssa jokaista kuunnellen. Vakaana pyrkimyksenämme on tehdä pitkäjänteistä sekä määrätietoista työtä tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistämiseksi sekä epäasiallisen käytöksen ennaltaehkäisemiseksi.

LIITE 1. Taulukko 1. Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelman tavoitteet, toimenpiteet, mittarit, aikataulu ja vastuuhenkilöt.

TAULUKKO 1. Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelman tavoitteet, toimenpiteet, mittarit, aikataulu ja vastuuhenkilöt.

Tavoite	Toimenpiteet	Mittari	Aikataulu	Vastuuhenkilöt
Naisten määrän lisääminen seura- ja Liitto-toiminnoissa	<ol style="list-style-type: none"> 1) Positiivisen erityiskohtelun myötä mahdollistetaan naisille ilmainen osallistuminen valmentajakoulutuksiin ja kannustetaan naisia mukaan valmennustoimintaan 2) Toteutetaan ”Naisten osallistuminen seuratoimintaan” -kysely, jolla etsitään syitä sille, mikseivät naiset osallistu seuratoimintaan sekä esteitä toimintaan osallistumiselle 3) Viestitään molempien sukupuolten tasapainoisen osallistumisen tärkeydestä ja hyödyllisyydestä 4) Huomioidaan tasa-arvolain vaatimukset valittaessa luottamushenkilöitä tehtäviinsä ja annetaan suositukset Liiton hallitukselle sukupuolijakauman korjaamiseksi Liitto, valiokunta - sekä seuratoiminnoissa 	<p>-Naisten määrän kasvu seuratoiminnassa ja valmentajina</p> <p>-Hallituksen, valiokuntien ja Liiton sukupuolijakauma</p>	<p>Vuosi 2021</p> <p>Vuosittain, elokuu 2020-21-22</p> <p>Jatkuva</p> <p>Jäsen-ehdotuksia ja valintoja tehdessä</p>	<p>Toiminnanjohtaja, kenttäpäällikkö</p> <p>Tasa-arvo työryhmä</p> <p>Tasa-arvo työryhmä</p> <p>Liitto, Hallitus, valiokunnat</p>
Yhdenvertaisuuden lisääminen suomalaisessa ampumahiihdossa	<ol style="list-style-type: none"> 1) Liitto järjestää itse ja tukee seurojen järjestämiä yhteisiä leirejä ympäri Suomea 2) Kannustetaan seuroja järjestämään lajiesittelyjä kouluilla ja tiedottamaan niistä, viestitään Liiton kasvaneesta ekoasekapasiteetista ja näin esittelyjen järjestämisen helpoudesta 3) Lisätään valmentajakoulutuksiin pakollinen ohjaamisosio, jossa pitää järjestää joko Napsu-Ampumahiihto- tai Tuiskun Ampparikoulu. 4) Säännöllistä viestintää Liiton viestintäkanavissa lajien edullisista harrastusmahdollisuuksista 5) Tarjotaan seuroille tietoa ampumahiihtoon liittyvistä konkreettisista mahdollisuuksista yhdenvertaisuuden lisäämiseksi aluetapaamisten, seurakäyntien ja uusien materiaalien kautta 6) Häirinnän ja syrjinnän ennaltaehkäisy ja poistaminen valmentajien, urheilijoiden ja seurahenkilöiden kouluttamisen avulla 	<p>-lisääntynyt yhteisleirien määrä</p> <p>-lisääntynyt Napsu & Tuisku -toiminta ja lajiesittelyjen määrä</p> <p>-lisääntynyt (monimuotoinen) harrastajamäärä</p>	<p>Kevät 2021</p> <p>Vuosittain, syyskuu 2020-21-22</p> <p>Kevät 2021</p> <p>Jatkuva</p> <p>Vuosittain, syyskuu 2020-21-22</p> <p>Kevät 2021</p>	<p>Kenttäpäällikkö</p> <p>Kenttäpäällikkö</p> <p>Kenttäpäällikkö</p> <p>Kenttäpäällikkö, Tasa-arvo työryhmä</p> <p>Kenttäpäällikkö</p>
Nuorten urheilijoiden odotusten huomioiminen	<ol style="list-style-type: none"> 1) Valintakriteerien selkiyttäminen joukkue- ja ryhmävalinnoissa ja läpinäkyvyys kilpailupistetilanteessa 2) Toimintaohje urheilijalle syrjintätilanteessa 3) Urheilijakysely 2020, jossa selvitetään häirinnän ja syrjinnän kokemuksia, nuorten toivomia keinoja osallistua seurojen ja Liiton toimintaan ja yhdenvertaisuuden toteutumista ampumahiihdossa. Urheilijakyselyn tulosten pohjalta luodaan tarvittavat jatkotoimenpiteet. 	<p>-urheilijakyselyiden tulokset ja palaute tukevat valintakriteerein yhdenvertaisuutta -häirintä ja syrjintä kokemusten väheneminen urheilijakyselyissä ja muissa tutkimuksissa</p>	<p>Syyskuu 2020</p> <p>Syyskuu 2020</p> <p>Vuosittain, toukokuu 2021 ja 2022</p>	<p>Toiminnanjohtaja, kilpailuvaliokunta</p> <p>Toiminnanjohtaja</p> <p>Tasa-arvo työryhmä</p>